

נפלאים מעשיך

סיפורים נפלאים ומחזקים

התפילות הועילו והבעיה חלפה לחלוטין, ואותו בחור עלה ונתעלה והוא היום אחד מתלמידי חכמים המופלגים מפארי גידולי הישיבה.

רבים תמהו מהו הסוד להצליח להעמיד ישיבה מהשורה הראשונה, כיצד עושים זאת?

ישנם ישיבות הצליחו בסייעתא דשמיא פלאית, ראשי הישיבה שפכו דמעות כמים, והגיעו בחורים טובים, וראשי הישיבה הצליחו בחינוכם. יש ישיבות שהיו אנשים במקום שאין איש, בין אם הם הראשונים במקום ובין אם זיהו חסר מסוים, והעמידו ישיבה שתמלא את החסר. אולם בודדים המקומות שלא משנה איזה סוג בחורים נכנסו לאחר שהם נכנסו לישיבה גדולה הם תמיד היו המובחרים בכל שהגיעו לשם, ובכך קנו את שמם הטוב בזכות ולא בחסד.

לדוגמא אולם האמת שמי שמתבונן יודע שהמחזור הראשון של ישיבת זרע יצחק מו"ר לקח תלמידים שאמנם ניחנו בכשרונות נדירים ובמרץ בלתי נלאה, אך בכל מקום אחר היו מכנים אותם בעלי בעיות קשב וריכוז חמורות, חסרי משמעת בצורה קיצונית, מופרעים, ובסייעתא דשמיא המופלאה שליוותה את מו"ר יחד עם ליבו הרחב ובתבונתו העמוקה הצליח להעמידם כבחירי עולם הישיבות כשהוא מצליח לנתב את כוחותיהם לתורה ותעודה, והנם היום כמעט כולם מחשובי תלמידי החכמים בדור.

כך גם היה בשנים מסוימות כאשר מחמת איזה סיבה היה קושי ברישום, והגיעו בחורים יותר מאתגרים.

בזמנו כאשר מו"ר פתח את ישיבת נתיבות יעקב,

והיה בישיבה רק את המחזור הראשון של שיעור א', הוא הצליח להחדיר בבחורים אחריות נפלאה לצביון הישיבה, כבוגר ותלמיד של מו"ר בשבתות שהייתי בבית הורי בסנהדריה מורחבת נהגתי ללמוד בבית המדרש בישיבה. בשבת אחת הסדר היה אמור להתחיל ב-2:00 בצהריים, והשעה היתה 2:03 והיו 3 בחורים בבית מדרש, לפתע אחד הבחורים שם לב לשעה, והוא נזעק בפחד ואמר לחבריו 'בגללנו יכנס אוירה של איחורים לישיבה', ושלשתם רצו במהירות לפנימיה להעיר את הבחורים, ותוך כמה דקות כל הבחורים נכנסו במרוצה ובזריזות כשאני שומע אותם מדברים על כך 'שצריך להזדרז שלא יכנס אוירה של איחורים'. למותר לציין שלא היה שום איש צוות במקום.

זה הכח של חכמתו ותבונתו של מו"ר שידע לעורר אצל כל תלמיד תחושת האחריות על עצמו, דוקא בלי משטר. וכפי שסיפר לי מו"ר שבשעה שארגוני הקירוב הצליחו לקרב רבבות לאביהם שבשמים ויצרו את תנועת התשובה המופלאה. מו"ר התבונן בדברים והגיע למסקנה שאם אפשר לקרב רחוקים בחיוך, אפשר גם לקרב קרובים בחיוך, וממחשבה למעשה ייסד את ישיבת זרע יצחק, ולימים את ישיבת נתיבות יעקב.

שום תגובה מעולם לא הצליחה להוציא את מו"ר משלוותו, לגרום לו שלהגיב רגשית שלא בצורה מושכלת, מתוך תבונה עמוקה ומחשבה חדה, האם התגובה תועיל או תזיק, ואולי התגובה הטובה ביותר היא התעלמות. זכור מקרה של חוצפה יוצאת דופן של בחור, היה זה כשהיינו שיעור ג' לאחר המבחנים והקבלה לישיבות גדולות, החלטנו רוב הוועד לצאת לים ביום שישי להתרענן, וקבענו את שעת היציאה באמצע סדר א'. אחד הבחורים שהיה בביתו התקשר לישיבה וביקש לקרוא לבחור מסוים. מו"ר הרים את הטלפון ואמר לו שאותו בחור אינו יכול לגשת כיון שהוא באמצע הסדר. הבחור המטלפן הזדהה בשמו, ואמר למו"ר שאם הוא באמצע הסדר, שהרב יגיד לו שיודיע לוועד שיצאו עכשיו לים ולא יחכו לי אני אחכה להם בתחנה מרכזית.

מו"ר לא יצא מהכלים על החוצפה המופלגת, והחליט ברוב תבונתו כי במקרה הזה דוקא ההתעלמות היא התגובה הכי ראויה ונכונה, וזהו החינוך

אודות הגאון רבי אברהם סטפנסקי זצ"ל ראש

ישיבת 'נתיבות יעקב'

מאת תלמידו הרה"ג רבי יהודה סטורץ שליט"א

המשגיח בה"א הידיעה של דורנו היה הגאון הצדיק רבי מאיר חדש זצוק"ל, אשר העמיד את יסודות החינוך בדורנו. מיום פטירתו - עולם התורה בלעדיו הוא עולם אחר, בפרט כח החינוך, והנחלת תורה ויראה לדור הבא. אולם כל עוד שהיה עמנו תלמידו המובהק מורי ורבי הגאון רבי אברהם סטפנסקי זצוק"ל ראש ישיבת נתיבות יעקב, רבי מאיר עדיין היה עמנו.

בכ"ז ניסן תשפ"א לא נסתלק מעמנו רבי אברהם לבדו, אלא יש כאן אבלות על כוחו של מאיר חדש שאבד מהעולם, ועל דא קבכינא אוי מי יתן לנו תמורתו, ומי יתן ומתוך הדברים נתעורר ונתחזק להחזיק מעט בכוחות הללו שקיבלנו ממורנו ראש הישיבה.

ועל כח נפלא זה, על האי שופרא דבלי בעפרא, נקדיש כמה מילים.

מה שעמד כל הזמן מול עיניו של מו"ר היה מה 'השם שואל מעימך' ברגע זה. לדוגמא הוא סיפר לי פעם שביום הקודם הוא הגיע לשטיבלעך של מאור חיים הסמוכים לביתו להתפלל מעריב, אלא ששם נגש אליו אדם קשה יום ותינה בפניו את צרותיו, ומו"ר כדרכו הקשיב לו ברוב קשב וריכוז ובינתים ארכה השעה, והוא ראה שתיכף המנין האחרון של מעריב, ומו"ר אמר לי שהוא שקל בדעתו מה הקב"ה רוצה

ממנו ברגע זה, האם יותר חשוב להמשיך להחיות רוח שפלים, או להפסיק לתפילה במנין. וכשהכריע שהוא עוסק במצוה ופטור ממצוה, וחייב להמשיך במצוה הראשונה. כשמו"ר סיפר את הדברים היה ניכר שאף שהורגל מאד שלא להחסיר לעולם תפילה במנין, שום דבר לא הגיע מכח ההרגל, הדבר תמיד היה מכח תבונה ומחשבה מחודשת מה השם שואל מעימו עכשיו, מכח עצה ותבונה עמוקה כיצד לקיים את רצון השם במלואו.

מו"ר רבי אברהם היה רגיל לומר שהרישום לישיבה קטנה אינו מלחיץ אותו ואין צורך יותר מאשר מעט השתדלות, ואם בורא עולם ישלח בחורים יהיה ישיבה, ואם בורא עולם לא רוצה שיהיה רישום אז לא יהיה ישיבה, אם הרישום יהיה בבחורים ברמה גבוהה יותר, שלדעתו נראה שיש לו את הכוחות המקסימליים לקדם ולגדלם, יהיו בחורים אלו. ואם הקב"ה רוצה להטיל עליו תפקיד לקדם בחורים ברמה נמוכה יותר, הוא ישקיע את כוחו ומרצו לקדם את בניו של הקב"ה באשר הם שם. ואגב הראש ישיבה מעולם לא חיפש ברישום בחורים שקל לעבוד עמהם, אלא בחורים שהאווירה של הישיבה תטיב עמהם.

מסיבה זו אף שקיבל הצעות חשובות מישיבות גדולות מפורסמות, וכפי שהפצירו בו שיקבל על עצמו להיות משגיח ישיבת חברון ועוד, מעולם לא הסכים לעזוב את משמרתו בישיבה קטנה, משום שהרגיש שזה המקום שהוא יכול לעצב בצורה הטובה ביותר בחורים לפי כוחותיו במיוחדים שחננו השם. וכל שיקול אחר של כבוד או כסף וכדומה מעולם לא היו שיקול ומשקל בהנהגתו המופלאה.

היה פעם בחור שהיה שעבר אירוע וכתוצאה מכך היה במצב שאינו מוסיף כבוד לישיבה, אולם מסיבה מסוימת בחורי הישיבה התפללו עליו רבות, ואף שלא היה למו"ר מחוייבת מסוימת לקבלו הוא החליט לקבלו, וא"ל מו"ר שבאופן רגיל בחור במצב כזה בישיבה רגילה קשה לחברה לקבל אותו ולכן זה לא טוב לבחור וגם לא טוב לישיבה, אולם כיון שהוא הרגיש שהבחורים התפללו עליו, ואכפת להם ממנו, לכן הוא משער שיקבלו אותו בחביבות ולא תהיה בעיה לא לרבים ולא לבחור עצמו. התבונה של הראש ישיבה הוכיחה את עצמה מעל ומעבר ואכן הבחורים קיבלוהו בחביבות יתירה,

הטוב ביותר למקרה זה, ומיהר לקרוא לבחור המדובר, וא"ל שהוא שמע שאתם יוצאים לים. הבחור התנצל ואמר שהם טעו והם יצאו לאחר מנחה, אך מו"ר עודד אותו ואמר להם שיש זמנים שביטולה זהו קיומו, לאחר שכל הועד היה במתח משיבות גדולות, כדאי וראוי באמת לצאת בחבורה אחת, וטוב שבחורים מוציאים את המרץ ופורקים את המתח בצורה מסודרת ולא במעשה שובבות וקונדס לא אחראים. ותצאו עכשיו, אך בנימה אבהית רחימא ביקש שתזהרו מאד לשים קרם שיזוף, ותשמרו על עצמכם שלא לעשות שטויות בים, ולא להשרף, ואיחל הצלחה, ובסוף אף סיים תצאו עכשיו אל תחכו לפלוני הוא יחכה לכם בתחנה מרכזית.

שנים אח"כ הבחור המטלפן סיפר לי שהראש ישיבה מעולם לא העיר לו על החוצפה המופלגת, ונראה שדוקא זה השפיע עליו יותר מכל הערה אחרת.

סיפור ושאלה בצידו

לעורר את בני המשפחה ללימוד הפרשה עם פירוש רש"י

כמעט בכל עמוד ועמוד בספר, הובא סיפור קצר אודות קיום הברכה המיוחדת, ואודות גבורתם של יהודים יקרים שהשליכו נפשם מנגד בשמירת המצוה, וראו את יד ה' בברכתו המיוחדת היאך השיב להם כגמולם הטוב בכפל כפלים, במילוי כל משאלות ליבם לטובה ולברכה...

מיוחד אודות השנה הקדושה הבאה, בה יעורר את הקורא על קיום מצוות שמיטה כהלכתה, בלא להזדקק לכל מיני היתרים דחוקים, ולנצל את השנה המיוחדת הזו לשנת שבתון יהיה לאדם, בה ינוחו מעבודתם הקבועה בשדות, ויחליפו חיי שעה בחיי עולם, בעסק התורה דבר יום ביומו במשך שעות מרובות.

בכדי שהדברים יתקבלו על ליבות האנשים, שחלקם הינם יהודים שלצערינו הרב לא התחנכו לתורה כל ימיהם, ואף חלקם עדיין אינו מדקדק בכל המצוות, לכך כתב ר' שלמה את חיבורו באופן שונה מחיבוריו הקודמים, כאשר חילק את הספר לשני חלקים, הראשון דברי התעוררות בחיוב שמירת השמיטה אף בזמן הזה, שזוהי אחת מהמצוות הארוכות ואף הקשות ביותר שיש לאדם, ואלו שעומדים בזה ה' אוהבם וקורא להם 'גיבורי כח', ומדמה אותם ל'מלאכי מעלה', ושכרם רב עד למאוד, ובחלק השני כתב את כללי והלכות שנת השבע, בבהירות ובפירוט, בהתייחסו לשאלות היכולות להתעורר, כאשר הכל נכתב לאחר התייעצות עם גדולי מורי ההוראה שליט"א, והכרעתם הברורה כדת של תורה.

המיוחד בחיבורו זה היה, שמלבד מה שהקדיש פרק שלם עם עשרות עמודים בהם האריך כיד ה' הטובה עליו לבאר את ההבטחה המפורשת בתורה 'וציויתי את ברכתי לשלש השנים', שהקב"ה מבטיח שיתן ברכה מרובה לשומרי השמיטה, וברכה זו משמשת כנגד יצר הרע, שיהא יותר קל לאדם להתגבר על יצרו ולשמור מצוה זו בכל פרטיה ודקדוקיה למרות הקשיים הרבים המתעוררים במצוה זו, ובפרק זה היו עשרות עדויות וסיפורים אודות ברכה מיוחדת ומשולשת שראו

שומרי השמיטה בשמיטות האחרונות כאן בארץ הקודש, עוד הוסיף דבר מיוחד, שכמעט בכל עמוד ועמוד בספר, הן בחלק ההתעוררות לקיום המצוה, והן בחלק ההלכה, הובא סיפור קצר אודות קיום הברכה המיוחדת, ואודות גבורתם של יהודים יקרים שהשליכו נפשם מנגד בשמירת המצוה, וראו את יד ה' בברכתו המיוחדת היאך השיב להם כגמולם הטוב בכפל כפלים במילוי כל משאלות ליבם לטובה ולברכה.

כאשר הספר עמד לקראת סיום, חשב ר' שלמה רבות על שמו של הספר, היאך ימשוך את ציבור הקוראים לקרוא וללמוד בו, ויחד עם זאת חשב שהגיע הזמן להשיב לניסים מעט על החסד אשר עושה עמו, בהוציאו את ספריו לאור עולם, בטיפול בכל עניניהם ודרכי הפצתם, בקריאת שמו של ספר זה על שמו, ולכך קרא את שם הספר 'מעשה ניסים', שהוא דברי

טבע שטבע היוצר בבריאה, שכל רגע שחולף אינו חוזר, והבזבז הגדול ביותר, הוא של הזמן, וכבר טבע 'החפץ חיים' לשון ש'כסף זה זמן', ובעבור כל דבר חומרי, מפסידים זמן שהוא נצח נצחים, שניתן למלאו בלימוד התורה ועמלה, ובקיום מצוות.

גם בימי המנוחה הבאים מזמן לזמן, כל רגע שחולף, לא חוזר, אלא שימי המנוחה ניתנו על מנת לנצל את רגעייהם למנוחה ולהתחזקות, ולכך, כל פעולה או יציאה הנעשית למטרה זו, הרי היא בבחינת ניצול הזמן, כאשר החכמים יותר מנצלים את עצם היציאה מהשגרה ללימוד נושא או סוגיא שליבם חפץ, להעמיק בענין שאין הזמן גרמא, תרתי משמע.

*

אחד מאברכי החמד שעולם התורה התברך בו, היה ר' שלמה אויפזכויותטראכטער*, כל ימיו היו בעבודת ה', תפילותיו כמונה מעות, תלמודו שגור על לשונו בבהירות, ובהוראת רבותיו, את ימי בין הזמנים ניצל למצוות 'קירוב רחוקים', בספריו אשר כתב והפיץ ברבים, אשר מתק לשונם משך אחריו את קוראיו לקיום מצוות ולבית המדרש, ונמכרו במחיר הקרן, להרבות כבוד שמים.

בכל בין הזמנים מחדש היה ר' שלמה עורך לעצמו תוכנית על מה יכתוב, ובכל הימים הללו היה צולל במים עמוקים, בספרי רבותינו המפרשים והפוסקים, נושם את אור הצח של תורת ה' תמימה, ונופש לו בסוגיות ונושאים שאין הוא מצליח להגיע בימי הזמן, עד שלקראת סוף ימי בין הזמנים היתה בידו מחברת עבה של דברי חיזוק והתעוררות על הנושא בו בחר.

חסד עשה ה' עם ר' שלמה, שאינה לו לריע ולידיד אמת את ניסים גוטאויסדרוקער*, שהיה נוטל את כתביו, מוסרם לידי קלדנים ומגיהים, עורכים ומעמדים, ומטפל בכל שלבי הוצאתם לאור, עד אשר הספרים היו מודפסים, ולאחר מכן משווקם בכל חנויות הספרים ודואג לפרסומם בכל המקומות אליהם הם מיועדים.

שותפות זו התמשכה זה כמה שנים, במהלכה זיכה ה' את ר' שלמה לכתוב יותר מעשרה ספרים, והם יצאו לאור עולם, והפיצו את אור התורה וקיום המצוות בקרב יהודים רבים ויקרים אשר בזכותם התחזקו רבות בקיום התורה ושמירת המצוות וקביעת עיתים לתורה.

*

בהתקרב שנת השבע שנת השמיטה, למד ר' שלמה במשך תקופה ארוכה את כל הלכות שנת השבע, ובתום תקופת לימודו זו חשב בליבו לחבר חיבור

